

Дејан САВОВСКИ

ЗАЧЛЕНУВАЊЕТО ВО ЕУ И ВО НАТО - ИЛУЗИЈА ИЛИ РЕАЛНОСТ???

Република Македонија, по стекнувањето на независноста, по мирен пат ја почна својата демократизација и интеграција, како во насока на полноправно членство во Европската унија, така и во областа на безбедносниот систем со нагласени и јасни чекори за членство во НАТО. Управувачкиот систем на државата беше претставен преку парламентарната демократија, со чист модел на тројна поделба на власта, концепт заснован врз граѓански дефинирана држава во согласност со универзалните човекови права. Почеток кој ветуваше солидна перспектива од аспект на зајакнувањето на националниот идентитет и респект, сигурна и стабилна безбедносна позиција, па сè до економски и социјален развој.

Но, настаните кои последователно следеа детектираа нешто сосема друго. Иако на почетокот постоеше голем ентузијазам и желба сепак се покажа дека одењето по тој пат нема да биде ниту приближно лесен колку што се мислеше. Сè појасно беше дека демократијата како идеја и економијата како реалност се движат по драстично различни патишта. Најголем "придонес" за таквата состојба дадоа сите досегашни наши влади, кои очигледно заглавени во сопствената самобендисаност не успеаја да го најдат вистинскиот пат. Се чини не можеше да се најдат луѓе доволно способни, морални и етични кои со своето знаење ќе ја поведат државата кон просперитетна иднина.

На ништо не можеше да му се фати ниту почеток ниту крај. Преголемите ветувања, желби и амбиции останаа неисполнети, а разочарувањето кое и денес трае беше поголемо од било кога. Јазот меѓу желбите и реалноста е сè поголем.

Освен недостатокот на визија и перцепција за севкупните општествени случувања, забележлив беше недостатокот на законодавството и подзаконските прописи кои ги уредуваат подрачјата на одредени политики - тука, пред сè, мислам на надворешната политика каде првиот и единствен Закон беше усвоен од Собранието минатата година. Тоа значи дека изминативе години не е донесена ниту една стратегија за насочување на дипломатските дејства на нашите дипломати, освен декларативните заложби на политичките партии кои ги презентираат во своите програмски памфлети.

Државата, исто така, имаше потреба

НОТОРЕН ФАКТ Е ДЕКА НАЦИОНАЛНИОТ СУВЕРЕНИТЕТ НЕ Е ПОДЛОЖЕН НА КОМПРОМИС

од стратешки документи за надворешната и за безбедносна политика, за меѓународните економски односи, како и за многу други специфични прашања од тие области. Некои такви стратешки документи беа дури неодамна усвоени.

Демократијата како идеја и економијата како реалност ни се движат по драстично различни патишта. Најголем "придонес" за тоа дадоа сите досегашни наши влади, кои очигледно заглавени во сопствената самобендисаност не успеаја да го најдат вистинскиот пат. Се чини не можеше да се најдат луѓе доволно способни, морални и етични кои со своето знаење ќе ја поведат државата кон просперитетна иднина.

На ништо не можеше да му се фати ниту почеток ниту крај. Преголемите ветувања, желби и амбиции останаа неисполнети, а разочарувањето кое и денес трае беше поголемо од било кога. Јазот меѓу желбите и реалноста е сè поголем.

Хроничен недостаток има и во начинот на координација меѓу надлежните државни органи за водењето на ваквите, за нас, суштински политики, особено сега кога тековно се интензивира процесот за придружување на земјата во евроатлантските структури. Во моментот актуелно е лицитирањето за можно евентуално членство во НАТО. Круцијално е прашањето која е евентуалната цена која ќе треба да ја платиме за тоа, кога и покрај успешното спроведување на армиските реформи, знаеме дека сè уште кубуриме со меѓуетнички проблеми, нашето мало и неконкурентно стопанство е во колапс и конечно најважниот параметар - политичките реформи со што се одредува зрелоста на една држава, а тоа е правната држава и владеенењето на правото.

Но, во контекст на ова вреден за спомнување е заклучокот на Меѓународниот институт за стратешки анализи, кој смета дека ЕУ треба да го исполни своето ветување кон Македонија за социјална и економска помош, што на земјата би ѝ обезбедило стабилни политички и економски услови за севкупен развој на македонското општество. Можеби не случајно Алијансата, под притисок на САД, испраќа јасен сигнал дека е подготвена да ни даде уште една "шанса", што значи дека е подготвена да преземе поголема одговорност да ни се помогне во остварувањето на договореното, а од нас ќе зависи колку ќе бидеме упорни и истрајни во остварувањето на најавеното.

Во спрегата на овие комплексни, тешко решливи политички и економски состојби кулминира хаотичната состојба во државниот врв. На една страна е Црвенковски, кој својата моќ ја темели на ограничена популарност и авторитет како претседател на државата, а на другата страна е Груевски, кој со својата харизматичност и организациони способности како премиер доминира во политичкиот живот. И двајцата негуваат личен анимозитет уште од времето на претседателската кампања, која се продлабочи и во насока на надлежностите во водењето на надворешната политика, но во интерес на државата, поради случувањата кои следат во регионот, мора да се надминат нивните лични фрустрации и суети. Меѓутоа, ова е тема која отвора простор за коментари, и која заслужува многу поголемо внимание и потемелна анализа.